

Flor y Fauna Consult

Ecologisch adviesbureau

Ecologisch onderzoek Aanleg Fietspad tussen Andel en Veen

Flor y Fauna Consult
Meiduinweg 6
4641 RW Ossendrecht
Email: floryfaunaconsult@gmail.com

Versie 1: 12 juni 2021
Versie 2: 27-9-2022
Versie 3: 4-11-2022
Rapport 2021/05

Inhoud

INHOUD.....	1
1. INLEIDING	3
2. LOCATIEBESCHRIJVING	4
2.1. Beschrijving projectgebied.....	5
3. JURIDISCHE UITGANGSPUNTEN	6
3.1. Wet Natuurbescherming	6
3.2. Bepalingen in de Wet Natuurbescherming (verkort).....	6
3.2.1. Beschermingsmaatregelen algemeen.....	6
3.2.2. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn	6
3.2.3. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn	7
3.3. Aanwijfsbeschikking.....	7
4. INVENTARISATIE.....	8
4.1 Algemeen	8
4.1.1. Mogelijke relevante soorten.....	8
4.2 Soortgroepen.....	8
4.2.1. Planten.....	8
4.2.2. Vogels	8
4.2.3. Zoogdieren	8
4.2.4. Insecten.....	9
4.2.5. Reptielen	9
4.2.6. Amfibieën	9
4.2.7. Vissen	9
5 ANALYSE	10
5.1 Natura 2000.....	10
5.1.1 Vogelrichtlijn	10
5.1.2 Habitatrichtlijn.....	10
5.2 Natuurnetwerk Brabant.....	11
5.3 Soortenbescherming.....	11
5.4 Effectenbepaling.....	12
5.5 Zorgplicht.....	12
6 LITERATUUR.....	14
BIJLAGE I BESCHERMDE SOORTEN WET NATUURBESCHERMING	15

1. Inleiding

De gemeente Altena heeft het voornemen om een fietspad aan te leggen langs de Middenweg. Dit fietspad verbindt de plaatsen Andel en Veen. Aan Flor y Fauna Consult is door Geo-Infra gevraagd om een beoordeling te geven of de werkzaamheden kunnen worden gerealiseerd zonder in conflict te komen met de Wet natuurbescherming.

Het rapport is onderverdeeld in een aantal hoofdstukken. Per hoofdstuk zal een bepaald aspect worden behandeld. Deze aspecten zijn nodig om een objectief oordeel te geven of de voorgenomen werkzaamheden in strijd zijn met de Wet Natuurbescherming.

In hoofdstuk 2 wordt in het kort behandeld; de ligging van de locatie, een globale werkbeschrijving en de aangetroffen soorten.

In hoofdstuk 3 worden de juridische uitgangspunten besproken. De relevante bepalingen van de Wet Natuurbescherming zijn samengevat weergegeven. De relevante delen uit de aanwijsbeschikking zijn beschreven. Hiermee is het beoordelingskader voor de toetsing geschetst.

In hoofdstuk 4 wordt de flora en fauna van het gebied beschreven. Dit is een compilatie van gegevens uit literatuur en resultaten van het veldbezoek. Per soort is zo goed mogelijk aangegeven op welke wijze de vermelding van de soort als voorkomend of mogelijk voorkomend tot stand is gebracht.

In hoofdstuk 5 is een analyse gemaakt van de invloed van de werkzaamheden op de (beschermde) flora en fauna. Tevens wordt ingegaan op de zorgplicht ten aanzien van de natuurwaarden op het terrein.

2. Locatiebeschrijving

Altena is met een oppervlakte van 226,62 km² de grootste gemeente qua oppervlak van de provincie Noord-Brabant. De gemeente is gelegen ten noorden van Waalwijk en ten zuiden van de afgedamde Maas. De Middenweg is een verbindingsweg tussen de dorpen Andel en Veen.

Figuur 2: projectgebied

In figuur 2 is het projectgebied weergegeven. Dit is gelegen aan weerszijden van de Middenweg. Dit projectgebied is ook het zoekgebied voor de aanleg van een fietspad. Het tracé van het fietspad is voorzien aan de noordzijde van de Middenweg. Het ecologisch onderzoek heeft zich, conform opdracht, gericht op het projectgebied.

Figuur 1: Onderzoeklocatie

2.1. Beschrijving projectgebied

Figuur 3: impressie Middenweg

Nabij het zwembad zijn knotwilgen aanwezig, langs de rest van de Middenweg zijn geen bomenrijen aanwezig. Vooral bij de woonpercelen zijn boomvormers en struikvormers aanwezig die onderdeel uitmaken van de aanwezige tuinen.

De Middenweg is een weg van ca. 6 tot 7 meter breed voorzien van fietsstroken. Aan beide zijden van de weg zijn sloten gelegen variërend in breedte en diepte. Langs beide zijden van de weg zijn akkerbouw- en graslanden gelegen afgewisseld met woonpercelen en bedrijfslocaties.

De vegetatie in de bermen langs de Middenweg is voorzien van algemene soorten. De bodem is rijk aan nutriënten gezien aan de aanwezige soorten. Gedurende het floristisch onderzoek zijn er geen beschermde soorten waargenomen.

Figuur 4: zwemcentrum Altena

Figuur 5: Impressie zwerfvuil en kroos

De kwaliteit van het water is zeer verschillend per sloot. De waterlopen nabij Andel zijn van betere kwaliteit, verder richting Veen is de waterkwaliteit beduidend minder.

In diverse sloten is veel zwerfvuil aanwezig evenals kroos. Uit het onderzoek is gebleken dat het leven in de sloten afneemt bij de toename van zwerfvuil en kroos.

De sloten met een goede waterkwaliteit zijn in gebruik door diverse watervogels en diverse amfibieën.

3. Juridische uitgangspunten

3.1. *Wet Natuurbescherming*

Vanaf 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming van kracht. In deze wet zijn drie wetten verenigd die voorheen de aanwezige natuur, flora en fauna en bossen in Nederland beschermden. Het doel van de Wet Natuurbescherming is een integraal en vereenvoudigd wettelijk kader voor het behoud van de biologische diversiteit en een duurzaam gebruik van de bestanddelen daarvan en ter uitvoering van richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG 1992, L 206), richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement inzake het behoud van de vogelstand (PbEU 2010, L 20) en diverse verdragen inzake de biologische diversiteit en de bescherming van bedreigde dier- en plantensoorten en hun natuurlijke leefomgeving.

De uitvoering van de Wet Natuurbescherming is een taak van de provinciën die daarvoor zijn gemandateerd. Per provincie is er een verordening opgesteld die deze taken reguleert. In de provinciale verordening zijn beleidsvrijheden vastgesteld en deze kunnen per provincie verschillend zijn.

De zorgplicht geldt te allen tijde voor alle in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving, voor iedereen en in alle gevallen. De verbodsbepalingen zijn gebaseerd op het 'nee, tenzij' principe. Dat betekent dat alle schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten in principe verboden zijn.

3.2. *Bepalingen in de Wet Natuurbescherming (verkort)*

3.2.1. *Beschermingsmaatregelen algemeen*

- 🌍 Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
- 🌍 De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
  - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
  - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geveegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
  - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
- 🌍 Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

3.2.2. *Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn*

- 🌍 Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- 🌍 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- 🌍 Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.

- 🌍 Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- 🌍 Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

3.2.3. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

- 🌍 Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- 🌍 Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- 🌍 Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- 🌍 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- 🌍 Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

3.3. Aanwijzbeschikking

Het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied (ca. 1,2 kilometer afstand) is 'Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem'. Bij de aanwijzing als Natura 2000-gebied behoort een toelichtende nota waarin de begrenzing is aangegeven alsmede de redenen van aanwijzing. Deze waarden vormen de formele instandhoudingdoelstellingen.

Het Natura 2000-gebied 'Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem' bestaat uit drie aparte deelgebieden. Het deelgebied Loevestein ligt rond het gelijknamige slot en bestaat uit graslanden en moeras in de uiterwaarden van de Waal en de Afgedamde Maas. Het deelgebied Pompveld omvat moeras, grienden, bosjes en vochtige graslanden. Het is een kleine polder met eigen waterhuishouding. Ook de Kornsche Boezem is een kleine boezempolder, met veel grienden. Het Natura 2000-gebied heeft in zijn geheel een rijke visfauna.

4. Inventarisatie

4.1 Algemeen

4.1.1. Mogelijke relevante soorten

Om een indicatie te krijgen van de aanwezige soorten in het projectgebied is een quick-scan uitgevoerd naar beschermde soorten die vallen onder de Wet Natuurbescherming. De flora en fauna zijn onderzocht middels een visuele inspectie. Tijdens dit veldbezoek (april 2020) zijn ook de bomen gecontroleerd op nesten, hollen en horsten. In augustus 2022 heeft een aanvullend veldbezoek plaatsgevonden om duidelijkheid te verschaffen inzake de aangetroffen salamandersoort.

Naast het veldbezoek zijn diverse bronnen geraadpleegd om een indicatie te krijgen welke soorten mogelijk aanwezig zouden kunnen zijn in het projectgebied. Hiervoor zijn alleen de betreffende kilometerhokken gelegen in het projectgebied geraadpleegd. De bronnen zijn aangegeven in de literatuurlijst behorende bij dit rapport.

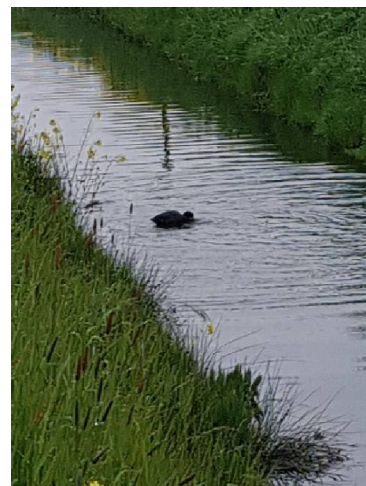
4.2 Soortgroepen

4.2.1. Planten

Het floristisch onderzoek heeft zich gericht op de bomen, bermen en tuinen in het gebied. In het projectgebied zijn geen beschermde planten of rode lijst soorten aangetroffen.

4.2.2. Vogels

Alle vogelsoorten behoren tot de strikt beschermde soorten. Tijdens het veldbezoek zijn wilde eenden en meerkoeten aangetroffen in de sloten. In de diverse heggen en heesters zijn diverse vogels waargenomen waaronder huismus. In de omliggende akkers zijn roepende fazanten gehoord. Volgens het bronnenonderzoek komen in de omgeving van het projectgebied patrijzen en putters voor. Er zijn tijdens het veldbezoek geen nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen van vogels aangetroffen.

4.2.3. Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

In het projectgebied zijn geen grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Volgens het bronnenonderzoek komen in de omgeving egels en mollen voor.

Vleermuizen

In het projectgebied zijn geen sporen aangetroffen die wijzen op verblijfplaatsen van vleermuizen. Er zijn geen bewoonde hollen aanwezig in de bomen en geen vleermuizenverblijfplaatsen aangetroffen in de bomen. Uit het voorgaande is tevens geconcludeerd dat er geen kraamkamers van vleermuizen aanwezig zijn.

In het projectgebied zijn geen lijnelementen aangetroffen die mogelijk kunnen worden gebruikt als vliegroute van vleermuizen.

4.2.4. Insecten

In het projectgebied zijn geen beschermde insecten aangetroffen.

4.2.5. Reptielen

De locatie en het omliggende terrein zijn geen geschikt biotoop voor deze soorten.

4.2.6. Amfibieën

In het plangebied zijn groene kikkers waargenomen. Tijdens het eerste veldbezoek in 2020 is een salamander gedetermineerd als vinpootsalamander. In verband met een mogelijk verkeerde determinatie heeft in 2022 aanvullend veldonderzoek plaatsgevonden. Uit het aanvullend onderzoek is gebleken dat het gaat om de kleine watersalamander die in het projectgebied voorkomt in plaats van de vinpootsalamander.

De vrouwtjes van de vinpootsalamander hebben soms een miniem draadpuntje aan de staart en zijn lastig te onderscheiden van vrouwtjes kleine watersalamander.

4.2.7. Vissen

In het projectgebied zijn geen beschermde soorten vissen aangetroffen.

5 Analyse

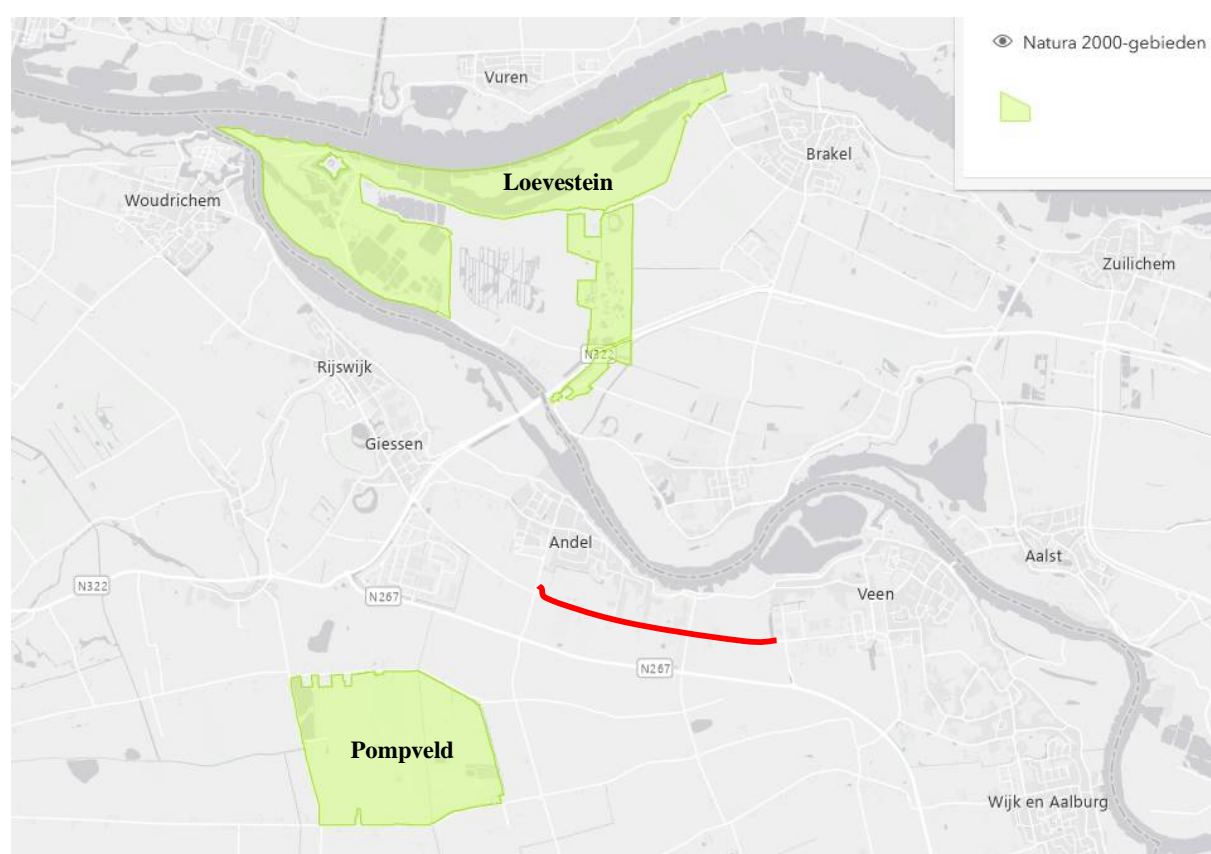
5.1 Natura 2000

5.1.1 Vogelrichtlijn

Het projectgebied is niet gelegen in de nabijheid van een gebied waarop de Vogelrichtlijn van toepassing is.

5.1.2 Habitatrichtlijn

Het projectgebied ligt op ca. 1,2 kilometer afstand van een gebied waarop de Habitatrichtlijn van toepassing is, het gebied 'Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem'. Vanwege deze afstand en de aard van de beoogde ontwikkeling (een fietspad) is er geen rechtstreekse aantasting (door bijvoorbeeld licht, trillingen, geluid of menselijke aanwezigheid) of indirecte aantasting (door bijvoorbeeld verdroging of verontreiniging) te verwachten op soorten en habitattypen die voor dit gebied zijn aangewezen.

Figuur 6: Ligging Natura 2000-gebied 'Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem' ten opzichte van het projectgebied (rode lijn)

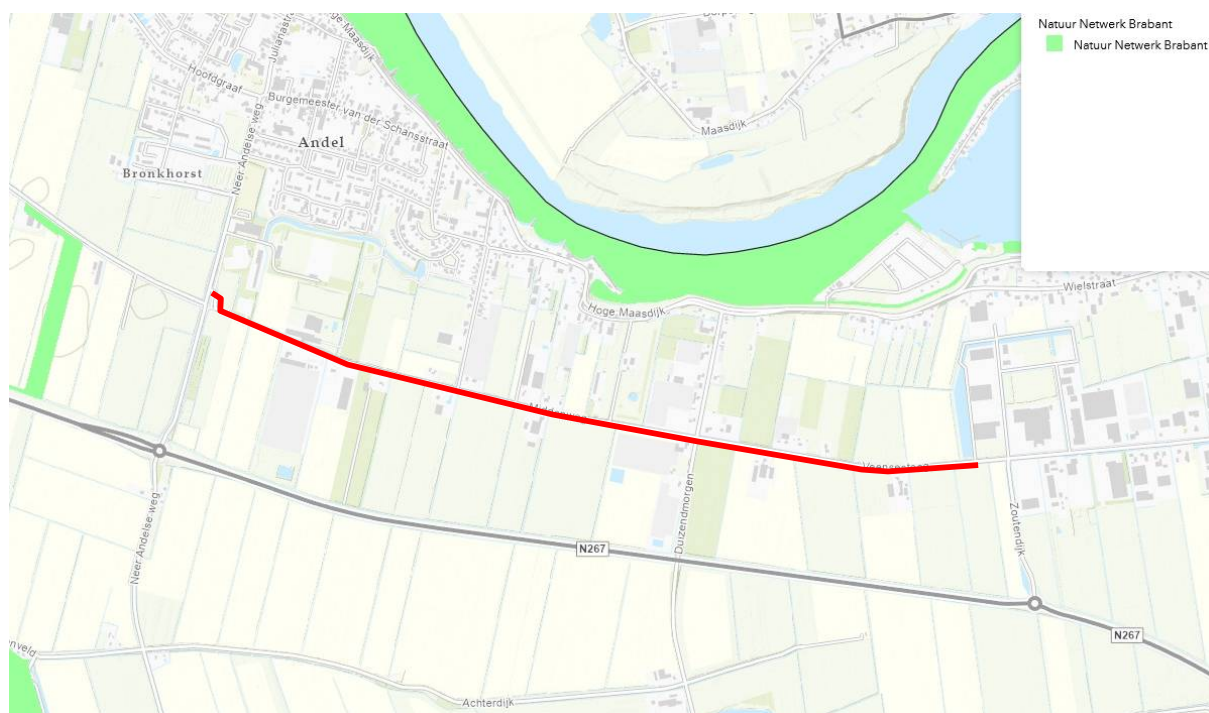
Het gebruik van het fietspad veroorzaakt geen stikstofemissie. De gebruiksfase van het fietspad leidt daarom op voorhand niet tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden als gevolg van stikstofdepositie.

De aanleg van het fietspad kan als gevolg van de inzet van mobiele werktuigen en bouwverkeer leiden tot stikstofemissie. Er dient daarom separaat te worden onderzocht of de aanlegfase van het fietspad leidt tot een toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden. Dit kan aan de hand van een AERIUS-berekening.

5.2 Natuurnetwerk Brabant

De groenstructuren binnen het projectgebied maken geen deel uit van het Natuurnetwerk Brabant (NNB). Het projectgebied ligt derhalve niet binnen het NNB. Directe aantasting van het NNB is daardoor niet aan de orde. De dichtstbijzijnde gebieden die tot het NNB behoren betreffen buitendijkse gebieden langs de Afgedamde Maas, een nieuw aan te leggen ecologische verbindingszone langs het Subregionaal Bedrijventerrein Giessen en het Pompveld. De afstand van deze gebieden tot het projectgebied bedraagt minimaal 360 meter. Gezien deze afstand en de aard van de beoogde ontwikkeling (een fietspad) worden er ook geen indirecte negatieve effecten op het NNB verwacht. Externe werking op het NNB is derhalve niet aan de orde.

Figuur 7: Ligging Natuurnetwerk Brabant ten opzichte van het projectgebied (rode lijn)

5.3 Soortenbescherming

Gesteld kan worden dat in het projectgebied van de voorgenomen werkzaamheden geen nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen van vogels aanwezig zijn. Werkzaamheden met betrekking tot het vellen van bomen en struikgewas dienen te worden uitgevoerd voor of na het broedseizoen.

Gesteld kan worden dat in het projectgebied geen overige soorten aanwezig zijn die conform de Wet Natuurbescherming beschermd zijn en die niet zijn vrijgesteld door de provincie in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

5.4 Effectenbepaling

Soortenbescherming

Conform de Wet Natuurbescherming wordt hieronder onderscheid gemaakt in strikt beschermde soorten en andere beschermde soorten.

Van de strikt beschermde soorten komen diverse vogels voor. Er zijn geen vaste rust- of verblijfplaatsen of (jaarrond beschermde) nesten van vogels in het projectgebied aangetroffen. Tijdens het onderzoek zijn huismussen in heggen en heesters waargenomen. De nesten van huismussen zijn jaarrond beschermd. Huismussen zijn holtebroeders die onder dakpannen en in gaten en kieren van gebouwen broeden. Er worden voor de aanleg van het fietspad geen gebouwen verwijderd. Nestlocaties van huismussen blijven daardoor gespaard. Het leefgebied van huismussen zal niet significant worden aangetast door het verwijderen van groen ten behoeve van de aanleg van het fietspad. Dit betreft slechts smalle stroken, waardoor in de directe omgeving voldoende groen aanwezig blijft.

Er komen geen overige strikt beschermde soorten in het projectgebied voor. In het projectgebied waar de voorgenomen werkzaamheden worden uitgevoerd bevinden zich geen voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van overige strikt beschermde soorten.

De conclusie is dat strikt beschermde soorten geen hinder zullen ondervinden van de voorgenomen werkzaamheden.

In het projectgebied zijn ook er geen voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van andere beschermde soorten aangetroffen die niet zijn vrijgesteld door de provincie in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Gebiedsbescherming

Natura 2000

De realisatie van het fietspad leidt niet tot negatieve effecten op Natura 2000-gebieden.

Wel dient aan de hand van een AERIUS-berekening te worden onderzocht of de aanlegfase van het fietspad leidt tot een toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden.

Natuurnetwerk Brabant

De realisatie van het fietspad leidt niet tot negatieve effecten op het Natuurnetwerk Brabant.

5.5 Zorgplicht

De zorgplicht uit de Wet Natuurbescherming zal altijd in acht moeten worden genomen.

Hiertoe wordt het volgende geadviseerd:

Flor y Fauna Consult

Ecologisch adviesbureau

- Eventuele te rooien bomen en beplanting dienen te worden gerooid buiten het broedseizoen (circa van 15 maart tot en met 15 augustus).
- Indien sloten moeten worden gedempt dan dienen alle aanwezige soorten te worden afgevangen, uitkomende baggerspecie dient te worden nagezocht en soorten dienen in een nabij gelegen geschikt habitat te worden uitgezet. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd door een ecooloog.

6 Literatuur

De Sprinkhanen en Krekels van Nederland - Nederlandse Fauna dl.1, Uitgeverij KNNV, 2004, Utrecht, Nederland.

De Nederlandse libellen - Nederlandse Fauna dl.4, Uitgeverij KNNV, 2002, Utrecht, Nederland.

Atlas van de Nederlandse Broedvogels - Nederlandse Fauna dl.5, SOVON, Uitgeverij KNNV, 2002, Utrecht, Nederland.

De Dagvlinders van Nederland - Nederlandse Fauna dl.7, Uitgeverij KNNV, 2006, Utrecht, Nederland.

De Amfibieën en Reptielen van Nederland - Nederlandse Fauna dl.9, Uitgeverij KNNV, 2009, Utrecht, Nederland.

Held, J.J. den, *Beknopt Overzicht van Nederlandse Plantengemeenschappen*, Wetenschappelijke mededeling No. 134 8^e druk, Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, 1991, Utrecht, Nederland.

Meijden, R. van der, E.J. Weeda, W.J. Holverda, P.H. Hovenkamp, *Heukels Flora van Nederland*, 21^e druk, Wolters-Noordhoff, 1990, Groningen, Nederland.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Directie Natuurbeheer, *Nota van Antwoord Vogelrichtlijn Deel 1*, 23 februari 2000, Den Haag, Nederland.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Directie Natuurbeheer, *Nota van Antwoord Vogelrichtlijn Deel 2*, 23 februari 2000, Den Haag, Nederland.

Weeda, E.J., R. Westra, Ch. Westra, T. Westra, *Nederlandse Oecologische Flora*, Wilde planten en hun relaties, KNNV Uitgeverij / IVN, Utrecht, Nederland.

Internet

www.brabant.nl (EHS en beschermde gebieden in Noord-Brabant)

www.minEL&I.nl (natuurwetgeving)

www.NDFF.nl (verspreidingsgegevens flora en fauna)

www.telmee.nl (waarnemingen van vrijwilligers)

www.vlinderstichting.nl (verspreidingsgegevens dagvlinders en libellen)

www.waarneming.nl (waarnemingen van vrijwilligers)

www.zoogdieratlas.nl (verspreidingsgegevens zoogdieren)

Bijlage I Beschermde soorten Wet Natuurbescherming

Vogelrichtlijn

Alle vogelsoorten (ca. 700)

Habitatrichtlijn, bijlage IV toepassing)

(inclusief Verdrag van Bern, Bijlagen I en II voor zover van toepassing)

Zoogdieren

(Algemeen)

Bever

Hamster

Hazelmuis

Lynx

Noordse woelmuis

Otter

Wolf*

Wilde kat*

(Vleermuizen)

Bechsteins vleermuis

Bosvleermuis

Brandts vleermuis

Franjestaart

Gewone baardvleermuis

Gewone dwergvleermuis

Gewone grootoorvleermuis

Grijze grootoorvleermuis

Grote hoefijzerneus

Grote rosse vleermuis

Ingekorven vleermuis

Kleine dwergvleermuis*

Kleine hoefijzerneus

Laatvlieger

Meervleermuis

Mopsvleermuis

Noordse vleermuis

Rosse vleermuis

Ruige dwergvleermuis

Tweekleurige vleermuis

Vale vleermuis

Watervleermuis

(Walvisachtigen)

Bruinvis

(vervolg Walvisachtigen)

Bultrug

Dwergpotvis

Dwergvinvis

Gestreepte dolfijn

Gewone dolfijn

Gewone spitsdolfijn

Gewone vinvis

Griend

Grijze dolfijn

Hille (Butskop)

Kleine zwaardwalvis

Narwal

Noordse vinvis

Orca

Potvis

Spitsdolfijn van Gray

Tuimelaar

Witflankdolfijn

Witsnuitdolfijn

Witte dolfijn

Amfibieën

Boomkikker

Geelbuikvuurpad

Heikikker

Kamsalamander

Knoflookpad

Poelkikker

Rugstreepad

Vroedmeesterpad

Reptielen

Gladde slang

Muurhagedis

Zandhagedis

(Schildpadden)
Dikkopschildpad
Kemps' zeeschildpad
Lederschildpad
Soepschildpad

Vissen

Houting
Steur

Insecten

(Vlinders)
Apollovlinder
Boszandoog
Donker pimpernelblauwtje
Grote vuurvinder
Pimpernelblauwtje
Teunisbloempijlstaart
Tijmblauwtje
Zilverstreephooibeestje

(Libellen)

Bronslibel
Gaffellibel
Gevlekte witsnuitlibel
Groene glazenmaker
Noordse winterjuffer
Oostelijke witsnuitlibel
Rivierrombout
Sierlijke witsnuitlibel

(Kevers)

Brede geelrandwaterroofkever
Gestreepte waterroofkever
Heldenbok
Juchtleerkever
Vermiljoenkever

Overigen

Bataafse stroommossel
Platte schijfhoren

Planten

Drijvende waterweegbree
Groenknolorchis
Kruipend moerasscherm
Zomerschroeforchis

(uitsluitend) Verdrag van Bern, bijlagen I en II**

Vogels

Aasgier
Appelvink
Baardman
Beflijster
Bergeend
Bergfluit
Bijeneter
Blauwborst
Blauwe kiekendief
Boerenwaluw
Bontbekplevier
Bonte strandloper
Bonte vliegenvanger
Boomklever
Boomkruiper
Boompieper
Boomvalk
Bosrietzanger
Bosruiter
Bosuil
Braamsluiper
Brandgans
Bruine kiekendief
Buizerd
Casarca
Cetti's zanger
Draaihals
Duinpieper
Dwergmeeuw
Dwergstern
Engelse kwikstaart
Europese kanarie
Fitis
Fluiter
Geelgors
Gekraagde roodstaart
Gele kwikstaart
Geoorde fuut
Glanskop
Goudhaan
Grasmus
Graspieper
Graszanger
Grauwe kiekendief

Grauwe klauwier
Grauwe vliegenvanger
Griel
Groene specht
Groenling
Grote bonte specht
Grote gele kwikstaart
Grote karekiet
Grote stern
Grote zilverreiger
Havik
Heggenmus
Hop
Huiswaluw
Ijsvogel
Kerkuil
Klapekster
Klein waterhoen
Kleine barmsijs
Kleine bonte specht
Kleine karekiet
Kleine plevier
Kleine zilverreiger
Kleinst waterhoen
Kluut
Kneu
Koereiger
Koolmees
Kortsnavelboomkruiper
Kraanvogel
Krekelzanger
Kruisbek
Kuifmees
Kwak
Kwartelkoning
Lepelaar
Matkop
Middelste bonte specht
Nachttegaal
Nachtzwaluw
Noordse stern
Oehoe
Oeverloper
Oeverpieper
Oeverwaluw
Ooievaar
Orpheusspotvogel
Putter
Ransuil
Rietgors
Rietzanger
Rode wouw
Roerdomp
Roodborst
Roodborsttapuit
Roodhalsfuut
Rouwkwikstaart
Sijs
Slangenarend
Slechtvalk
Smelleken
Snor
Sperwer
Spotvogel
Sprinkhaanzanger
Steenuil
Steltkluut
Strandplevier
Taigaboomkruiper
Tapuit
Tjiftjaf
Torenvalk
Tuinfluiter
Velduil
Visarend
Visdief
Vurgoudhaan
Wespendief
Wielewaal
Winterkoning
Witbandkruisbek
Witte kwikstaart
Witwangstern
Woudaap
Zeearend
Zwarte mees
Zwarte ooievaar
Zwarte roodstaart
Zwarte specht
Zwarte stern
Zwarte wouw

Flor y Fauna Consult

Ecologisch adviesbureau

Paapje
Pestvogel
Pimpelmees
Poelruiter
Porseleinhoen
Purperreiger

Zwartkop
Zwartkopmeeuw

Zeezoogdieren

Walrus***

Insecten

(Libellen)

Mercurwaterjuffer

(Vlinders)

Moerasparelmoervlinder

Monarchvlinder

(Haften)

Oeveraas***

Planten

Geel schorpioenmos

Kleine vlotvaren

Liggende raket

Tonghaarmuts

* = niet opgenomen in bijlage 3 Memorie van Toelichting, maar wel op lijst Habitatrichtlijn Bijlage IV en reeds onder huidige Flora- en faunawet beschermd.

** = mbt de in bijlage II Conventie van Bern genoemde vogelsoorten is het nog enigszins onduidelijk of deze wel of niet onder de reikwijdte van art 3.5 van de wet vallen. Hoewel in de Memorie van Toelichting en andere Kamerstukken de vogelsoorten niet worden genoemd, maar hiervoor wordt verwezen naar de Vogelrichtlijn, staat in art. 3.5 van de wet geen expliciete uitzondering van vogels. De eerste ontwerpverordeningen van de provincie Noord-Holland en Zuid-Holland geven echter beide aan dat de vogels onder Bern II onder de beschermingsregime staan van art. 3.5 van de Wet Natuurbescherming. Opgenomen zijn alle vogels van de Conventie van Bern, Bijlage II die in Nederland voorkomen (standvogel of onderdeel natuurlijk verspreidingsgebied, geen zwervers). De lijst is dus een selectie van de oorspronkelijke lijst in de bijlage II van de Conventie van Bern.

*** = niet genoemd in Bijlage 3 Memorie van Toelichting: Tabel I, staat wel in Bijlage II van de Conventie van Bern.

Onderdeel A (behorende bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a)

Zoogdieren

Aardmuis
Boommarter
Bosmuis
Bunzing
Damhert
Das
Dwergmuis
Dwergspitsmuis
Edelhert
Eekhoorn
Egel
Eikelmuis
Gewone bosspitsmuis
Gewone zeehond
Grote bosmuis
Grijze zeehond
Haas
Hermelijn
Huisspitsmuis
Konijn
Molmuis
Ondergrondse woelmuis
Ree
Rosse woelmuis
Steenmarter
Tweekleurige bosspitsmuis
Veldmuis
Veldspitsmuis
Vos
Waterspitsmuis
Wezel
Wild zwijn
Woelrat

Amfibieën

Alpenwatersalamander
Bruine kikker
Gewone pad
Kleine watersalamander
Meerkikker
Middelste groene kikker
Vinpootsalamander
Vuursalamander

Reptielen

Adder
Hazelworm

Levendbarende hagedis
Ringslang

Vissen

Beekdonderpad
Beekprik
Elrits
Europese rivierkreeft
Gestippelde alver
Grote modderkruiper
Kwabaal

Dagvlinders
Aardbeivlinder
Bosparelmoervlinder
Bruin dikkopje
Bruine eikenpage
Donker pimpernelblauwtje
Duinparelmoervlinder
Gentiaanblauwtje
Grote parelmoervlinder
Grote vos
Grote vuurvlinder
Grote weerschijnvlinder
Iepenpage
Kleine heivlinder
Kleine ijsvogelvlinder
Kommavlinder
Pimpernelblauwtje
Sleedoornpage
Spiegeldikkopje
Veenbesblauwtje
Veenbesparelmoervlinder
Veenhooibeestje
Veldparelmoervlinder
Zilveren maan

Libellen

Beekkrombout
Bosbeekjuffer
Donkere waterjuffer
Gevlekte glanslibel
Gewone bronlibel
Hoogveenglanslibel
Kempense heidelibel
Speerwaterjuffer

Kevers

Vliegend hert

Onderdeel B (behorende bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c)

Vaatplanten

Akkerboterbloem
Akkerdoornzaad
Akkerogentroost
Beklierde ogentroost
Berggamander
Bergnactorchis
Blaasvaren
Blauw guichelheil
Bokkenorchis
Bosboterbloem
Bosdravik
Brave hendrik
Brede wolfsmelk
Breed wollegras
Bruinrode wespenorchis
Dennenorchis
Dreps
Echte gamander
Franjgentiaan
Geelgroene wespenorchis
Geplooide vrouwenmantel
Getande veldsla
Gevlekt zonneroosje
Glad biggenkruid
Gladde zegge
Groene nachtorchis
Groensteel
Groot spiegelklokje
Grote bosaardbei
Grote leeuwenklauw
Honingorchis
Kalkboterbloem
Kalketrip
Karthuizeranjer
Karwijselie
Kleine ereprijs
Kleine Schorseneer
Kleine wolfsmelk
Kluwenklokje
Knollathyrus
Knolspirea
Korensla
Kranskarwij
Kruiptijm
Lange zonnedauw

Liggende ereprijs
Moerasgamander
Muurbloem
Naakte lathyrus
Naaldenkervel
Pijlscheefkalk
Roggelelie
Rood peperboompje
Rozenkransje
Ruw parelzaad
Scherpkruid
Schubvaren
Schubzegge
Smalle raai
Spits havikskruid
Steenbraam
Stijve wolfsmelk
Stofzaad
Tengere distel
Tengere veldmuur
Trosgamander
Veenbloembies
Vliegenorchis
Vroege ereprijs
Wilde averuit
Wilde ridderspoor
Wilde weit
Wolfskers
Zandwolfsmelk
Zinkviooltje
Zweedse kornoelje